

most important place is given to this method, despite the fact that independent activity with the book was not immediately recognized as one of the active and effective teaching methods. The role of autonomy is then too low, then overestimated.

Some teachers tried to prove that the textbook plays only an auxiliary role in the learning process, which is not very effective. Others, by contrast, overestimate the role of individual activity of students, believed that a textbook acquires value to some extent correspondence teacher [2]. There were even such theories, by which they tried to solve the problem of learning without textbooks.

Today there is no doubt that one of the main means of stimulating cognitive activity is independent activity of students. What approach we would not take into the disclosure of students' activation (due to problem learning, through the improvement of methods and techniques or independent activity of students) in the center of the problem, it is the activity with a textbook with the aim at forming a whole set of skills and abilities to work independently with the book and other sources.

The method of the activity with a textbook requires the introduction of elements of the problem (problem solving questions and tasks), the tasks of the search and research activities (hypotheses, the vision of the problem and the search for solutions to it), the implementation of logical (thoughtful) actions.

There are several stages in the formation of students' methods of the activity with the book (preparatory, reproductive, productive). It is built on the degree of autonomy and the level of revitalization of students. So, gradually they learn to be attentive to everything that is given in the textbook, they are aware of the connections in the learning material, as well as the interconnections of this topic with the previous. So, they are accustomed to work independently with the book.

REFERENCES

1. Agrawal P.K. Psychological Model of Phonosemantics. *Journal of Psycholinguistic Research*. Vol. 49. 2020. P. 453–474. URL: <https://doi.org/10.1007/s10936-020-09701-y>.
2. Brédart S. Word interruption in self-repairing. *Journal of Psycholinguistic Research*. 1991. Vol. 20. P. 123–137. URL: <https://doi.org/10.1007/bf01067879>.
3. Cilibrasi L., Stojanovic V., Riddell P., Saddy D. Sensitivity to Inflectional Morphemes in the Absence of Meaning: Evidence from a Novel Task. *Journal of Psycholinguistic Research*. 2019. Vol. 48. P. 747–767. URL: <https://doi.org/10.1007/s10936-019-09629-y>.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Найда Р. Г.

*доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології
та спеціальної освіти імені Т. І. Поніманської
Рівненського державного гуманітарного університету*

Правові аспекти регулювання підготовки фахівців дошкільної освіти визначають важливість формування інтегральної компетентності фахівців дошкільної освіти, що здатна компетентно розв'язувати складні комплексні завдання і проблеми в галузі дошкільної освіти, фахової передвищої освіти, керуючись принципами толерантної комунікації, культурної і міжкультурної взаємодії, творчої, креативної й інноваційної професійної діяльності. Для ефективної реалізації визначених пріоритетів у професійній підготовці здобувачів фахової освіти залишається психолого-педагогічний супровід учасників освітнього процесу у фаховому коледжі. Центральним сегментом психолого-педагогічного супроводу в умовах педагогічного коледжу є здобувач освіти, його самостійна робота за розробленим алгоритмом, який спрямовує майбутнього вихователя на самостійно-продуктивне опрацювання теорії і фахових методик.

Зуважимо, що психолого-педагогічний супровід методичної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти в умовах педагогічного коледжу охоплює такі структурні компоненти: освітні та організаційні, які містять *обов'язкові освітні компоненти*, що формують спеціальні компетентності, психологічні: загальна психологія (теми «Особистість», «Діяльність», «Спілкування»), «Педагогічна психологія» (тема «Освітня діяльність»); педагогічні: дошкільна педагогіка, вступ до спеціальності з основами академічної доброчесності, основи педагогічної майстерності; фахові методики: методика розвитку мовлення та рідної мови дітей дошкільного віку; методика організації образотворчої діяльності дітей дошкільного віку, методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку, методика ознайомлення дітей з природним довкіллям, методика фізичного виховання, методика музичного виховання; *вибіркові освітні компоненти ОПП (за вибором здобувача фахової передвищої освіти)*: «Підготовка майбутніх вихователів до методичної роботи у ЗДО», «Інноваційний простір у закладах дошкільної освіти», «Педагогічні технології».

Водночас успішна фахова підготовки майбутніх вихователів в педагогічних коледжах, зумовлена специфікою цієї підготовки, а саме: формування психологічної компетентності всіх учасників освітнього процесу коледжу та забезпечення професійного діалогу на основі консенсусу між викладачем та майбутнім вихователем.

Розглянемо докладніше сутність процесу формування психологічної компетентності всіх учасників освітнього процесу забезпечення та професійного діалогу на основі консенсусу між викладачем та майбутнім вихователем як структурних компонентів психолого-педагогічного супроводу методичної підготовки майбутніх вихователів.

Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» визначає професійну діяльність як таку, що пов'язана з підвищеним рівнем психофізіологічного та емоційного навантаження [4]. Ця властивість професії для майбутніх вихователів набуває особливого значення в сучасних умовах, оскільки повномасштабна війна в Україні матиме критичні наслідки для психічного здоров'я українців, як зазначають у Міністерстві охорони здоров'я України та дослідницькій агенції Info Sapiens [3]. У зв'язку з цим, особливої актуальності набуває психологічна компетентність усіх учасників освітнього процесу в закладах освіти, зокрема, у педагогічному

коледжі, здатність до самоконтролю, саморегуляції, адаптивності та стресоусталеності. Визначення змісту психологічної компетентності всіх учасників освітнього процесу зумовлено специфічними особливостями її компонентів, як-от: а) мотиваційний (сукупність мотивів, настанов, ставлень, що забезпечують прагнення здобувача освіти бути компетентним майбутнім вихователем); б) когнітивний (особливий тип організацій психологічних знань, що забезпечує можливість прийняття ефективних рішень у процесі теоретичного навчання та практичної підготовки); в) особистісний (сукупність особистісних властивостей та якостей, що сприяють ефективності у процесі формування спеціальних компетентностей для упровадження освітньої діяльності у ЗДО. Означені складники тісно пов'язані із психологічним благополуччям академічної спільноти педагогічного коледжу, яке є запорукою її успішної освітньої діяльності, оскільки якісна фахово-методична підготовка майбутніх вихователів залежить від належного психолого-педагогічного супроводу всього освітнього процесу в коледжі. Зауважимо, що мета формування психологічної компетентності може бути досягнута на підставі виконання таких завдань, а саме: реалізація змісту підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання; формування особистісних професійно важливих якостей майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; розвиток психічних пізнавальних процесів. Ефективними методами роботи в контексті формування психологічної компетентності вважаємо такі: проведення лекцій, семінарів; уведення до переліку психологічних вибіркових освітніх компонентів; налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії усіх учасників освітнього процесу; надання консультативних послуг з проблем навчання, проблем життєвого самовизначення та самовиховання здобувачам освіти у консалтинговому центрі коледжу. У цьому зв'язку важливого значення набуває здатність майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах педагогічного коледжу до саморозвитку, їхньої орієнтації на постійне професійне вдосконалення та особистісний розвиток а, отже, фахово-методичну підготовку до роботи з дітьми у ЗДО [2].

Доцільно також відзначити необхідність забезпечення професійного діалогу на основі консенсусу між викладачем та майбутнім вихователем, що сприятиме успішній реалізації психолого-педагогічного супроводу методичної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах педагогічного коледжу.

Професійний діалог (фасилітований діалог, професійно-підготовлений діалог) розуміємо як соціальну технологію, яка є дієвим інструментом налагодження комунікації, вирішення конфліктів і прийняття рішень. Учасники професійного діалогу повинні володіти інтегративною якістю особистості, що містить комплекс знань, умінь, навичок та мотивів, які забезпечують конструктивну комунікацію всіх учасників діалогу. Вважаємо, що ефективність психолого-педагогічного супроводу методичної підготовки майбутніх вихователів залежить насамперед від наявності високого рівня комунікативної компетентності викладачів та здобувачів освіти, здатних до орієнтації у професійних ситуаціях спілкування, заснованих на знаннях і практичному досвіді індивіда; ефективного фахового спілкування в

контексті партнерської взаємодії; компромісної взаємодії, комунікативної толерантності тощо.

Зауважимо, що синергетична платформа професійного діалогу з майбутніми вихователями окреслює суб'єктну спрямованість фахової освіти, яка ставить у центр освітнього процесу особистість здобувача освіти; розглядає студента в якості суб'єкта навчання; пропонує свободу самореалізації та саморозвитку особистості в освітньо-предметному середовищі; розглядає викладача та студента як відкриті системи, здатні до розвитку суб'єктності академічної спільноти [6].

У ході професійного діалогу на основі консенсусу між викладачем та майбутнім вихователем здобуваються знання щодо змісту фахової підготовки до методичної роботи у ЗДО у процесі вивчення фахових методик; особливостей освітньої роботи з дітьми дошкільного віку; типів фахової взаємодії учасників освітнього процесу тощо.

ЛІТЕРАТУРА

11. Богуш А. М. Комунікативно-мовленнєвий супровід професійно-спрямованого мовлення майбутніх фахівців дошкільної освіти. Зб. наук. пр. Пед. науки. М-во освіти і науки України, Херсон. держ. ун-т. Херсон, 2014. Вип. 65. С. 220-224.
12. Найда Р. Г. Теоретико-методологічні засади методичної підготовки майбутніх вихователів в у мовах педагогічних коледжів: (монографія). Харків: «Діса плюс», 2022. 356 с.
13. План відновлення. Освіта і наука, 2022 (Електронний ресурс) : <http://surl.li/gvrbr>
14. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» (затверджено наказом Міністерства економіки України №755 – 21 від 19 жовтня 2021) (Електронний ресурс) : <http://surl.li/bkzbz>
15. Психологічний словник. Авт.-уклад. В.В.Синявський, О.П.Сергєєнкова / За ред.Н.А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007. 27 с.
16. Психолого-педагогічний супровід підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Зб. наук. пр. за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 205-річчю Університету Ушинського (6 червня 2022 року, м. Одеса)

КРЕАТИВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ: НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ

Пріма Д. А.

*доктор педагогічних наук,
професор кафедри теорії і методики початкової освіти,
Волинського національного університету імені Лесі Українки*

Гогой Т. Д

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Волинського національного університету імені Лесі Українки*

У нормативно-правових документах (Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті, концепції Нової української школи) акцентується на тому, що пріоритетом держави є виховання такої особистості, яка усвідомлювала